

35. Festival (zgodnje glasbe) Radovljica 2017

Že 35 let je od ustanovitve oz. začetka delovanja omenjenega in s tem tudi najstarejšega specializiranega festivala za zgodnjo glasbo v Radovljici. L. 1982 se je začelo zelo skromno kot Mednarodna poletna akademija za staro glasbo (s koncerti, seminarji, tečaji; v sodelovanju s prav zato ustanovljenim Društvom ljubiteljev za staro glasbo/DLSGR, njihovim glasilom – *Naše glasilo ...*), vse skupaj pa kot ideja Klemena Ramovša. Ta je potem po desetletju in pol v letu 1997 (svoje) dogajanje preselil v Brežice pod imenom Festival Brežice, danes SEVIQC. To je kratica latinske skovanke *Semper Viva Quam Creata* (vedno živa kakor ustvarjena). Sodelavci v Radovljici pa nadaljujejo tradicijo radovljiškega festivala. Odtlej ga vodijo »kolektivno«: Marija Kolar kot predsednica DLSGR (1996 →), umetniško pa Tjaša Krajnc (1997–2006) in nazadnje Domen Marinčič (2007 →).

Jubilejni, 35. Festival Radovljica 2017 sta v prostorih Občine Radovljica novinarjem predstavila predsednica DLSGR M. Kolar in umetniški vodja D. Marinčič. Predsednica društva je ob tej priložnosti z radovljiškim županom Cirilom Globočnikom podpisala pogodbo o organizaciji in sofinanciranju, s katero Občina Radovljica festivalu namenja približno 36 tisoč evrov, sofinancira pa ga tudi Ministrstvo za kulturo. Več festivalskih večerov je prineslo glasbo, povezano z ozemljem današnje Slo-

Marija Kolar in Domen Marinčič. Foto Jana Jocif.

venije. Na koncertu z največjo zasedbo na festivalu v zadnjih enajstih letih je prvič po 17. stoletju zazvenela poznorenesančna polifonija iz rokopisov, povezanih z ljubljansko stolnico in gornjegrajsko stolnico. Že tradicionalno so imeli posebno mesto v festivalskem programu **projekti**, ki poudarjajo nekoč neočljivo povezavo med besedo in glasbo. Letos so bile to nove glasbene rekonstrukcije pesmi iz staroislandskega epa *Edda*, zapisanega v 13. stoletju, večer Monteverdijevih *madrigalov* in Schubertov cikel samospenov *Lepa mlinarica*. Ob letošnjih obletnicah sta bila na sporedu koncerta, posvečena glasbi Clau-

dia Monteverdija (ob 450. obletnici rojstva) in Georga Philippa Telemanna (ob 250. obletnici smrti). S čembalskimi partitami Johanna Sebastiana Bacha, ki so zazvenele na dveh zaporednih večerih, pa so nadaljevali cikel Bachovih objavljenih zbirk, ki ga je predlani (2015) začela njegova znamenita *Umetnost fuge*. Na letošnjem festivalu so nastopili umetniki iz enajstih evropskih držav, Južnoafriške republike, ZDA in Kanade. Kakor v minulih letih v sklopu festivala so spet priredili delavnico za pevce, tokrat z legendarnim nizozemskim basistom Harryjem van der Kampom, in tečaj za kljunasto flavto z Matejo Bajt. Festival, ki ga je že enajsto leto oblikoval D. Marinčič, vsako leto obišče približno 2500 obiskovalcev. To so le prvi takti letošnjega jubilejnega radovljiškega festivala za zgodnjo glasbo. Za njimi pa se je začela seveda čisto prava muzika; potem ko so ga tik pred prvim koncertom (5. avg. 2017) odprli predsednica DLSGR, umetniški vodja in radovljiški župan.

S programom *madrigalov* (a cappella) je nastopil vokalni ansambel **La Campagna del Madrigale**. Mešani vokalni sekstet (3 ženski in trije moški glasovi) neformalno vodi ustanovitelj in umetniški vodja tenorist **Giuseppe Maletto**; njegovi člani so še: sopranistki **Rossana Bertini** in **Laura Fabris**, altistka **Analisa Mazzoni**, še drugi tenorist **Raffaele Giordani** in basist **Daniele Carnovich**. Ansambel je imel v baročni dvorani Radovljiške graščine na sporedu izključno dela italijanskega skladatelja, violista, orglarja in pevca Claudija Monteverdija (1567–1643). Bil je med prvimi opernimi skladatelji in sploh prvi, ki je z orkestralnimi glasbili dosegel dramatičen učinek; tokrat je bila seveda na sporedu njegova (neoperna) muzika, ki je že v a cappella madrigalih dala slutiti ves nadaljnji (operni) Monteverdijev razvoj. Njegova *seconda pratica* je omogočala čim večjo plastičnost besedila in afektov (tj. intenzivno čustveno stanje, sla, poželenje, slast), ki jih je Monteverdi izrekel, potem pa še uglasbil: »Harmonija naj ne bo gospodarica, temveč naj služi govoru.« Tokrat so bili torej na sporedu le njegovi *madrigali* iz 2. do 6. knjige *Madrigalov* (od devetih; 1587–1651), med njimi tudi edina (ohranjena) arija, *Ariannina tožba* iz opere *L' Arianna* (1608). Ansamblovo precizno, tehnično dovršeno in umetniško popolno podoživetje te izvrstne italijanske baročne glasbe je dalo temu (uvodnemu) večeru kar neke vrste čarobnost. Kako tudi ne, saj so pevci tokrat peli v (vokalnih) kvintetih in sekstetih Monteverdijevo glasbo na besedila oz. natančneje na poezijo T. Tassa, B. Guarinija, O. Rinuccinija, F. Petrarce, G. Boccaccia, S. Angellija idr. Bil je to (en) odlični sicer uvodni večer zgodnje glasbe, ki polno zasedeni avditorij ni spustil prej domov, dokler nismo slišali še dvoje dodatkov. Pevska frazeologija je bila v izvirnem italijanskem jeziku še dodatno popolna, profesionalni organizatorji pa so občinstvu razdelili vso odpeto (natisnjeno) poezijo in ji dodali še (slovenske) prevode; saj je obenem tudi na tem koncertu šlo še dodatno za zaznamovanje že prve letošnje obletnice, 450. obletnice Monteverdijevega rojstva.

Že na slednjem koncertu, samo en dan za prvim (6. avg.) v okviru še ene, manj okrogle obletnice, 325. obletnice rojstva slovitega našega in italijanskega skladatelja in violinista Giuseppeja Tartinija (1692–1770) sta nastopila v švicarsko-francoskem instrumentalnem duu violinist (in dirigent) **David Plantier** in violončelistka **Annabelle Luis**. Nas sporedu del G. Tartinija in njegovih sodobnikov smo slišali vsaj polovico njegovih del, mdr. tudi slovito *Sonata VIII* v g-molu. Poleg Tartinijevih duo zasedb pa še dela skladateljev G. B. Plattija, G. D'Abaca, J. G. Albrechtbergerja in F. A. Bonportija. Tako je šlo po eni strani za aktualno letošnjo zaznambo G. Tartinija, spet po drugi pa za nadaljevanje slogovnih prijemov festivala; saj sta oba umetnika poleg zgodovinske in avtorske novosti odigranih del oba skupaj igrala še na godali izza baročnih časov: violina (Guadagni, 1766) in violončelo (N. A. Chappuy, 1777).

Tudi naslednji, letošnji 3. radovljiški koncert (8. avg.) je bil ubran kar večkrat slogovno. Najprej sta solista tenorist (»naše gore list«) **Aco Aleksander Biščević** in avstrijski pianist **Wolfgang Brunner** izvedla celoten pesemski cikel (20 pesmi) *Die schöne Mühllerin/Lepa mlinarica*, D. 795 (1823), pianist je igral na zgodovinski inštrument, kopijo Antona Walterja iz leta ok. 1790 (Robert A.- Brown, Oberndorf, 1988). Izvedba je bila v izvirnem nemškem jeziku (na poezijo Wilhelma Müllerja, prevode našega P. Oblaka smo dobili v roke), izvedba pa je bila po 12. pesmi (*Pause/Premor*) prekinjena še z eno od treh skladb *Klavierstücke* št. 2 v Es-duru, D. 946 F. Schuberta. Izvedba je bila v tem primeru integralna. Izjemno poetičen samospevni cikel je naš pevec izpeljal skrajno lirično in dramatično, kar mu je v osnovi ponudil v partituri že avtorski tandem Schubert-Müller; saj je konsekvntno sestavil cikel iz omenjenih kontrastov. Ob skorajšnjem petju na pamet je v tem tudi sam solist iskal in našel ter še posebej in hkrati mimogrede podčrtal vse tiste ritmično-melodične kontraste, ki jih omenjeni cikel ponuja že sam po sebi. Pri tem pa so le in še posebej izstopale nekatere pesmi, ki jih velja zato tudi posebej omeniti: *Radovednež* (6), *Lovec* (14), *Ljuba barva* (16), nenadkriljive ali skoraj famozne *Posušene rože* (18) in potem vse do konca. Kajti umetnika sta prav v sklepu vseh treh zadnjih pesmi (poleg *Suhih rož* še *Mlinar in potok* in *Uspavanka potoka*, 18–20) zgradila tisto finalno dramaturgijo, ki je vseh njunih 20 + 1 = 21 izvedb Schubertovih vokalno-instrumentalnih in instrumentalne miniatu- re, kamor sodi omenjeni cikel, povzdignila v sam vrh letošnjega jubilejnega 35. Festivala Radovljica 2017. Spremljevalec W. Brunner, naš stari znanec tako ljubljanske kot radovljiške glasbene scene pa je tokrat deloval veliko bolj kot zgolj formalni spremljevalec, korepetitor: bil je neke vrste enakovreden soustvarjalec te prelepe Schubertove zgodnje romantične glasbe (in poezije). To njuno ves čas enakovredno prikazovanje ravnovesja med besedo in melodijo, kar je bila že stalna miselnost avtorja F. Schuberta v njegovem celotnem, prek 600 podobnih del obsegajočem opusu, je doseglo cilj, kar je bilo morda najtež-

je; ob dejstvu, da sta se izvajalca odločila za neke vrste izvirne poustvarjalne možnosti in kar seveda v končnem pogledu še najbolj ustrezno za naš radovljiški festival. Ta na teh pozicijah in kriterijih dodobra vztraja in uspehi so več kot očitni. Tudi nabito polna baročna dvorana Radovljiške graščine je to dokazovala, umetnika pa ste se ji zunaj vseh tovrstnih kriterijev odločila za še en dodatek, in sicer Schubertov samospev.

Še dlje nazaj, v srednji vek, pa sta segli s svojim sporedom švicarsko-ameriški umetnici **Hanna Marti** (glas, harfa in glasbeno vodstvo) in **Mara Winter** (lesene flavte, koščena piščal in alikvotna flavta), ki sta nastopili na 4. radovljiškem koncertu (9. avg.). Ansambel oz. duo z imenom **Moirai** izhaja iz leta 2015, ko je nastal prav na Islandiji, v Reykjaviku. Njihov, islandski ep *Edda* (13.–17. stol.) pa je bil samo vsebinska podlaga, na kateri sta obe umetnici v vokalno-instrumentalnem in inštrumentalnem duu izvedli speve iz tega staroislandskega epa. Njun repertoar torej sloni na spevih in pripovedih nam še kako odmaknjene severne dežele v stari islandščini iz rokopisa *Codex Riegus* (13. stol.). Celotna besedna zgodba in besedila pa so bila od prerokbe, budnice, inštrumentalnih skladb, smrtne pesmi in še drugih zgodb iz *Edde* prevedena v slovenščino tako, da se je dalo celotno zgodbo te za nas res oddaljene severne kulture spremljati tudi vsebinsko.

Pri nas res redko prisoten nemški baročni skladatelj Georg Philipp Telemann (1681–1767) je bil predstavljen v Radovljici s samostojnim večerom zgolj njegove glasbe ob skladateljevi letošnji 250. obletnici smrti. Štirje inštrumentalisti, ad hoc sestavljen ansambel dveh tujcev in dveh Slovencev, je spored Telemannovih *Triev*, *Concerta*, *Sonat*, *Fantazije in Partie* naslovil **Nad vsa hvalo** (12. avg.). Nastopili so **Stefan Temmingh**/kljunasta flavta, **Domen Marinčič**/viola da gamba in (baročni) violončelo, **Gregor Fele**/violončelo in **Giampietro Rosato**/čembalo. Ob »hudi baročni konkurenci« mlajših J. S. Bacha in G. F. Händla, ki pa ju je oba preživel, velja Telemann za osrednjo osebnost glasbenega življenja v (baročni)n protestantski Nemčiji. Če so mnogi Telemannovi kolegi: sodobniki in sopotniki, veljali predvsem za virtuozne izvajalce, je bil sam Telemann že za časa svojega življenja spoštovan predvsem kot skladatelj. Bil pa je plodovit tudi po številu ustvarjenih skladb: slovita *Guinnessova knjiga rekordov* ga navaja kot najplodovitejšega skladatelja vseh časov s prek tri tisoč deli. Pri nas pa se Telemannu godi precej drugače. Veliko teh »krivic« je s tem popravil tudi *Festival Radovljica 2017* s temle jubilejnim in spet izjemno slogovno zaokroženim koncertom.

Na 6. koncertu festivala je bila predstavljalna poznorenesančna polifonija iz Hrenovih kodeksov (Adergas, 13. avg.). Na očitno še enem projektnih koncertov, spet v izvirni festivalski produkciji, smo slišali restavrirano glasbo, ki so jo raziskovalci (dr. Klemena Grabnar et al.) našli v zapuščini našega (ljublanskega) škofa Tomaža Hrena (1560–1630), ljubitelja glasbe in edi-

Wolfgang Brunner in Aco Biščević. Foto Jana Jocif.

nega kulturnega ter še posebej glasbenega mecena svojega časa in prostora. Dela iz Hrenovih kornih knjig, zbirke šestih dobro ohranjenih velikih kodeksov (2 *toccati*, 3 *maše*, 2 *ricercarja*, *canzona*, *Magnificat* idr.) je izvedlo devet pevk in pevcev, združenih v naš, slovenski vokalni ansambel **Ingenium Ensemble**: **Zala Strmole** in **Monika Fele** (soprana), **Blaž Strmole**, **Domen Anžlovar**, **Martin Logar** in **Gašper Banovec** (tenorji), **Matjaž Strmole** (bariton), **Jan Kuhar** in **Harry van der Kamp**/glasbeno vodstvo (basa), Kvintet (renesančnih) pozavn: **Dušan Kranjc**, **Tin Cugelj**, **Matic Kovač**, **Stefan Konzett** in **Adrian France** in organist **Tomaž Sevšek**. Ansambla sta nastopila ločeno in skupaj v cerkvenem prezbiteriju, uvod pa je izvedel T. Sevšek na koru, solistično z orglami. Na novem orgelskem inštrumentu (iz leta 2007) je izvedel uvodno *Toccatto del primo tono* (1604) Annibala Padovana, kot medigre pa še *Ricercar a quattro* in *Canzone Terza* Francesca Stivorija in *Toccatto del terzo e quattro tono* (1604) neznanega avtorja. Sevškova igra je bila odlična, prozorna, jasna, tehnično in slogovno pa tako dognana, da solist še vedno drži naslov enega od slovenskih orgelskih primatov. Vmes pa je bilo seveda največ tistega, za kar je umetniški vodja radovljiškega festivala z vodstvom določil tako program kot izvajalce, zlasti pa še prostor. Prav ta, osrednja župnijska cerkev Marijinega oznanjenja v Velesovem (Adergasu), pa je bila naravnost nabito polna, da so bile potem poustvaritve tako pevskega ansambla (tega pravilom sestavlja le šest pevk in pevce z dodanimi glasovi), inštrumentalnega kvinteta (renesančnih) pozavn (tega vodi naš odlični umetnik in pedagog Dušan Kranjc) in seveda dirigenta – glasbenega vodje in pevca basista, Holandca Harryja van der Kampa, po eni strani težko pričakovane, spet po drugi odlične. Obrobna pripomba velja edinole postavitvi tega ansambla na cerkveni kor, kajti tam glasba še vedno (akustično) najboljše in celo najbolj pravilno zveni. V tem delu nastopa, ki je trajal zdržema dobro uro in četrtr, smo iz t. i. poznorenesančne polifonije iz Hrenovih kodeksov poslušali glasbo, ki so jo tam zapustili v glavnem tujci: še največ francoski avtor, na Dunaju, v Melku in Gradcu delujoči, komaj kaj znani Lambert de Sayve (1548/49–1614). Tri njego-

ve fragmentarne *Maše* smo slišali v izvedbi našega vokalnega seksteta Ingenium Ensemble, ki se je z dodanimi tremi pevci razširil v nonet, in kvinteta pozavn. Šlo je za rezponzorialno uporabo inštrumentala pa tudi za povsem enakovredno nadomeščanje vokala z inštrumentalom (dvozbore), saj so zlasti še *maše* pisane za dva 7-glasna zbora s skupaj devetimi pevci in petimi pozavnami; lep praznik tudi za slovensko muziko tiste davnine. Dva 6-glasna zbora (a cappella) pa je zapel Ingenium Ensemble tudi sam, prav tako pa je z *Ricercarom secondo* Claudia Merulla nastopil kvintet pozavn. Prisotna je bila torej tudi slovenska glasba, saj se ji je vokalni ansambel priklonil z Gallusovo *Salve Regina*.

S programom *Iz beležnice beneškega trobentača Zorzija* je nastopil (spet v Radovljici, 16. avg.) inštrumentalni sekstet **Les haulz et les bas** (s sedežem v nemškem Freiburgu), ki so ga sestavljali: Gesine Bänfer, Hanna Geisel, Ian Harrison (vsi šalmaji, bombarde, dude in tolkala) in David Yacus, Henry van Engen in Miguel Tantos (vsi: pozavne, trobente na poteg in tolkala). V izvornih in prirejenih delih neznanih skladateljev J. Dubnstableja, G. Binchoisa, H. v. Freiburga, G. Ambrosija, J. d. Preza, T. Susata in J. Bedyngama so kot naslov tega programa: odigrali so dela avtorja s polnim imenom Zorzi Trombetta da Modona. Ta je pomemben za vsakogar, ki ga zanimajo beneška glasba, srednjeveška trobila ali zgodovina pozavne. Mdr. je bil Zorzi ustanovni član pihalnega ansambla beneškega doža (tj. vladarski naslov v nekdanjih beneški in genovski republik), prvi poklicni trobilec, ki je zapustil glasbene zapise in izdelal prvo znano risbo pozavne, in začel dinastijo beneških pozavnistov. Plemeniti zvok različnih pihal, trobil in tolkal je dodobra ozvočil našo radovljiško graščino, umetniki pa so ves čas menjaje nastopili v različnih kombinacijah: od dua pa vse do polne zasedbe seksteta. Očitni (umetniški) vodja specializiranega ansambla za izvajanje srednjeveške in renesančne glasbe za pihala in trobila Ian Harrison je za programsko knjižico povedal, da ansambel obstaja vse od leta 1993. Ne sam, pač pa celotna šesterica ansambla z natančnim in detektivskim delom rekonstruira repertoar mestnih in dvornih piskačev.

Kar dva zaporedna večera je bilo letos v Radovljici namenjenih solistični čembalski glasbi oz. natančneje danes vodilnemu hrvaškemu čembalistu in organistu **Pavau Mašiču** (18. in 19. avg.). Ta je nastopil v radovljiški graščini s sporedom znamenitega baročnega ciklusa *Clavier-Übung I. oz. s Šestimi partitami* slovitega Johanna Sebastiana Bacha. Gre za ciklus, ki je kot op. 1 izšel med prvimi Bachovimi tiski l. 1731. Znameniti kontrastni baročni plesni stavki z naslovi *allemanda*, *couranta*, *sarabanda* in *giga* so kot obsežni svobodni uvodni stavki *preludij*, *sinfonia*, *fantazija*, *ouverture*, *praeambulum* in *toccata* pa so tisti naslovi stavkov vseh šestih Bachovih *partit* (BWV 825 do 830; tj. baročna *suita*), ki sestavljajo omenjeni ciklus. Vmes pa najdemo tudi kakšen neplesni stavek. Bach je ta naslov svojega prvega opusa za inštrumente s tipkami prevzel od svojega

predhodnika v Tomaževi šoli v Leipzigu, pri Johannu Kuhnau (1660–1722). Ta ga je uporabil za lastne čembalske *partite* v *Neuer Clavier-Übung Erster Theil* (1689) in *Ander Theil* (1692). Bach je sprva nameraval prevzeti tudi njegovo zasnovo s sedmimi *partitami* v različnih tonalitetah, a jih je natisnil le šest in v njih poiskal ravnotežje med durom in molom. Medtem ko je Kuhnau uporabil standardni vzorec štirih plesov z uvodnim preludijem, se vsaka izmed Bachovih *partit* prične z obsežnim svobodnim stavkom, izmed katerih je vsak drugačen. Tako že prvi del te zbirke, v kateri so pozneje izšli še *Italijanski koncert*, *Francoska uvertura*, zbirka koralnih preludijev in znamenite *Goldbergove variacije*, uvaja načelo raznolične zasnove, ki kaže njegovo osupljivo domiselnost in enciklopedično poznavanje slogov in tehnik. Tokratni radovljiški izvajalec, hrvaški čembalist P. Mašič, je zaporedje *Partit I.–VI.* zaradi njihovih dolžin in razdelitve na dva solistična večera dramaturško malce prikrojil. Tako smo na prvem večeru slišali *I.*, *II.* in *V.*, na drugem pa še *IV.*, *III.* in *VI. partito*. Morda je bila omenjena razdelitev prilagojena tudi zmožnosti čembala, saj se je kljub temu zgodila še majhna tehnična težava (pred *Menuetom V. Partite*). Ne prej in ne pozneje se to ni več zgodilo. Tako smo v dveh zaporednih večerih v Radovljiški graščini slišali za debeli dve uri in četrto odlične Bachove čembalske glasbe, ki ji je na zadnjem koncertu (z)zmogel solist še tudi kaj dodati. Drugače pa je umetnik presenetil s poglobljeno tehnično in umetniško predstavo tega ciklusa in ki smo ga nazadnje pri nas res lahko deležni le še v Radovljici. Ne le, da se vsako leto posebej ukvarjajo s posebnimi, enkratnimi projekti, tudi za redno prisotnost nesmrtnih Bachove glasbe v takih in podobnih ciklih so vztrajni iz leta v leto.

Naslednji, predzadnji koncert (20. avg.) so organizatorji spet namenili inštrumentariju. Pod dokaj pomenljivim naslovom *Potovanje v deželo čustev* so v združbi naše umetnice, flavtistke **Jerice Pavli** in še štirih članov: **Chloe Ducray**/harfa, **Bogdan**

Božović/violina, **Manuel Hofer**/viola in **David Eggert**/violončelo izvedli dela G. Pierneja, J. Crasa, G. Ropartza in J.-M. Damaseja. V seriji kar štirih inštrumentalnih kvintetov je šlo pravzaprav za ansambelsko glasbo za flavto, harfo in godala novejšega obdobja; saj so se štirje kvinteti časovno razpotegnili v novejše, moderno glasbeno obdobje: prve polovice 20. stol. (1928–1947). Tudi za ta čas bi lahko rekli, da je že davno minil. Umetniki, neke vrste specialisti za tovrstne zasedbe, so imeli že svoje vzore, npr. v pariškem ansamblu Quintette Instrumental de Paris (1922). Četudi so tile predhodniki izhajali iz znamenitega Debussyjevega *Tria* za flavto, violo in harfo (1915), tega v Radovljici nismo slišali. Zato pa je bilo v skoraj uri in pol njihovega neprekinjenega igranja v Radovljiški graščini na razpolago kar 80 min. kvintetne inštrumentalne muzike, če ji dodamo še ponovljeni stavek iz Ropartzove skladbe. Ansambel, zlasti pa še naša vodilna flavtistka, so se izkazali za več kot zgolj odlične bralce navedene muzike. Tako smo lahko v soigri samo treh godalcev marsikdaj lahko slišali pleno celotnih (orkestrskih) godal; v soigri flavte s harfo pa še preostali del orkestra. Tako je tokratno *Potovanje v deželo čustev*, poimenovano po prvem odigranem in slišnem kvintetu (G. Pierne) v kar 13-stavčnem uvodnem delu (1935) dalo slutiti, da gre za dovolj premišljeni spored, za program, ki jim večina (pre)ostalnih festivalov sploh ne prisluhne: vsej tej (programski) rafiniranosti. Po začetku, ki bi mu morda lahko dodali »francosko« *potovanje v deželo čustev* pa smo slišali še 4-stavčni *Quintette* (1928) drugega Francoza Jeana Crasa. V tej izključno francosko obarvani glasbi je bil celoten koncert: Guy Ropartz, *Preludij*, *Marine* in *Chansons* (1928) in za zaključek še 3-stavčni *Quintette*, op. 2 (1948), Jeana-Michela Damaseja; in dodatek: le ponovitev morda enega najbolj liričnih, čustvenih stavkov iz celotnega in že slišane opusa, *Marine*.

Na jubilejni, 35. Festival Radovljica 2017 je zašla tudi (*Virtuozna lajna v baročni Franciji* (22. avg.)). Na tem zadnjem letošnjem koncertu, ki ga je odigral internacionalno zasedeni *Ensemble Danguy*, doslej imenovan *Ensemble Ysis*. Tokrat so ga sestavljali **Tobie Miller** (baročna strunska lajna), **Ellie Nimeroski** (violina), naš **Domen Marinčič** (viola da gamba), **Sam Chapman** (teorba in baročna kitara) in **Mikayel Balyan** (čembalo). Na sporedu njihovega zadnjega letošnjega radovljiškega koncerta so bila dela skladateljev J.-Chr. Naudota, J.-B. Senailleja, J. Barriereja, J.-J. Cassaneaja de Mondonvilleja, J.-B. de Boismortierja, M. Raveta, R. D. Viseeja, J.-B. Dupuitsa in M. Corretteja. Lajna (fr. vieille) je srednjeveško godalo s trupom različnih oblik. Največkrat je hruškasta ali štirioglasta z eno ali dvema melodičnima strunama in več bordunskimi. Godec igranjo z valjem (v notranjosti trupa), ki ga poganja z vrtljivo ročico, strune pa krajša s tipkami. V 10.-12. stol. je bila lajna prezirano glasbilo potujočih in kmečkih godcev. Šele v 18. stol. jo je ponovno in pozitivno (vse do njene dandanašnje koncertne predstavitve) oživilo francosko plemstvo. In tako je bilo tudi tokrat v Radovljici, saj tale programska in izvedbena valilnica mogočih in nemogočih kombinacij, programov in izvajalcev vedno bolj preseneča. Radovljici očitno še dolgo ne bo zmanjkalo ne idej in ne izvajalcev, predvsem pa ne muzike.

V tradiciji dosedanjega 35. Festivala Radovljica (2017) pa sta vzporedno z omenjenim koncerti potekala tudi dva mojstrska tečaja. Vodila sta jih naša umetnica in pedagoginja (Radovljičanka) **Mateja Bajt** za kljunasto flavto (10. do 14. avg.) in že omenjeni pevec basist (solist) in glasbeni vodja koncerta v Velešovem Nizozemec **Harry van der Kamp**, ki je vodil le enodnevno pevsko delavnico (14. avg.).